

Oponentský posudek

Diplomová práce: Bc. Markéta Hrnčířová, Proměny reflexe krajiny; práce ateliéru konceptuální tvorby Miloše Šejna v letech 1990-2000

Vedoucí práce: doc. PhDr. Marie Klimešová, Ph.D.

Markéta Hrnčířová se ve své diplomové práci rozhodla sledovat proměny reflexe krajiny na příkladu tvorby vynikajícího konceptualisty, environmentalisty a všestranného umělce Miloše Šejna a několika absolventů jeho ateliéru konceptuální tvorby (nebo studentů, kteří mu v průběhu studia byli blízcí). Téma je velmi zajímavé a nabízí prostor pro širokou škálu zajímavých úvah nejen na téma „zemního umění“ (land-artu) v českém umění posledních dekád.

Diplomantka terminologii, se kterou pracuje, věnuje samostatnou kapitolu, pojmem „zemní umění“ se jednak odvolává na teoretické texty Jiřího Zemánka a dalších českých historiků umění, jednak tohoto počeštěného názvu využívá k vymezení českého umění se zájmem o krajinu vůči land-artu, definovanému v Americe a v Evropě v šedesátých letech. Specifika reflexe krajiny v českém umění až do devadesátých let Markéta Hrnčířová velmi obsáhle analyzuje na základě komparace českých uměleckých realizací, ale také teoretických textů, které je rámovaly, se zahraničním kontextem. V těchto kapitolách prokazuje mimořádnou znalost zejména textů českých uměleckých kritiků, pracuje však také s vybranou zahraniční literaturou. Citované pasáže používá funkčně v přehledně strukturovaném textu a daří se jí skutečně vyznačit charakteristické rysy české situace, kterou přesvědčivě interpretuje ve vztahu k zahraničnímu kontextu. V těchto pasážích (kapitoly 4.1-4.13., s. 24-51) tkví dle mého názoru těžiště práce, ve kterém diplomantka dokazuje svou schopnost bohatý nastudovaný materiál kreativním způsobem interpretovat ve stylisticky vyzrálém textu, vyhovujícím i po formální stránce (pečlivě zpracovaný poznámkový aparát, korektní způsob citování). Je škoda, že kapitoly, které vlastně teprve naplňují zvolené téma diplomové práce (Proměny reflexe krajiny; práce ateliéru konceptuální tvorby Miloše Šejna v letech 1990-2000), nejsou zpracovány na prostoru, který by proporčně odpovídal jejich významu. Problematice tvorby Miloše Šejna a jeho ateliéru (čtyřem vybraným absolventům, nebo studentů Šejnovi blízkým) jsou věnovány strany 57-73 a ve srovnání s předchozími kapitolami je zde také mnohem menší důraz kladený na vymezení vůči světovému kontextu. (Při tom v souvislosti s tvorbou Ivany Hanzlíkové, nebo Aleše Müllera by bylo možné obsáhleji zmínit celosvětový význam realizací dvojice Helen Mayer a Newtona Harrisonových, kteří působí vskutku v globálním měřítku, s nimiž Hanzlíková spolupracovala a Müller se k nim otevřeně hlásí – jak ostatně stručně poznamenává sama diplomantka (s. 64, s. 70)). Také tyto kapitoly jsou však napsány stylisticky velmi vyzrálé a svědčí o autorčině znalosti zvolené tematiky. Lze předpokládat, že se jí bude věnovat i nadále, a že případně českou recentní a soudobou tvorbu, zaměřenou na krajinu, vymezí (ať už pozitivně, nebo negativně) vůči aktuálním vlivným světovým tendencím (jakými jsou „bioart“, „genetické umění“, „ekologické umění“, případně další projevy komunitně-specifického, sociálně-angažovaného, kolaborativního, intervenčního, nebo participačního umění) a vůči bohatému teoretickému diskursu, který je doprovází.

Práci považuji přes dílčí výhrady za velmi kvalitní a doporučuji ji k obhájení.

V Praze dne 1.2.2013

Doc. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.

